

HET DUBBELE VERLIES VAN WEESJONGEREN

Ouders kwijt, huis kwijt



Na het verlies van je ouders ook nog je huis kwijtraken...
Tansu en Annica maakten het mee. Nieuwe regels
moeten een eind maken aan zulke schrijnende situaties.
Maar niet iedereen denkt dat ze gaan werken.

Zes maanden na het overlijden van haar vader kreeg **Annica (20)** bericht dat ze het ouderlijk huis moest verlaten. Haar moeder was vlak na haar vader gestorven en ze had niemand op wie ze terug kon vallen. Annica: "Mijn vader overleed in september 2019 aan botkanker. Twee maanden later vond ik mijn moeder levenloos in de woonkamer. Waarschijnlijk had ze een hersenbloeding gekregen. Het was verschrikkelijk. Ik was achttien jaar en opeens wees. En alsof dat niet erg genoeg was, stond er een half jaar na de dood van mijn vader plotseling iemand van de woningcorporatie voor mijn deur. Ze zei dat ik het huis uit moest omdat het niet op mijn naam stond. Hoewel het heftig nieuws was, vond ik het op zich prima om te verhuizen. Elke dag werd ik geconfronteerd met de plek waar ik mijn moeder gevonden had, dus ik voelde me niet meer prettig thuis.

Ik was alleen erg verbaasd toen ik hoorde dat er geen andere woning voor mij was. Omdat ik voor een stage en minor naar het buitenland moest, verspeelde ik volgens de woningcorporatie mijn recht op een andere woning. Iets waar ik me totaal niet in kon vinden. Ja, ik ging tijdelijk weg, maar ik had die keuze al gemaakt toen mijn ouders nog leefden. De woningcorporatie was onverbiddelijk: ik moest mijn huis uit. Kwaad, verdrietig en verbijsterd vroeg ik me af hoe dit kon gebeuren in Nederland, echt onbegrijpelijk. Nadat ik met mijn verhaal in de krant kwam, bood een particulier mij een huurwoning aan waar ik nog steeds in woon. Deze man heeft echt een hart van goud. Ook mijn vriend, familie en vrienden hebben me enorm gesteund. Dankzij hen ben ik die vreselijke tijd doorgekomen. Maar hulp van de woningcorporatie heb ik dus absoluut niet gehad."

Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek waren er in 2019 82 weesjongeren (16 t/m 30 jaar) die binnen zes maanden

na het overlijden van hun ouder(s) hun ouderlijk huis verlieten voor een andere huurwoning. Of dit na een besluit vanuit de woningcorporatie gebeurde, is niet bekend, maar in de afgelopen jaren zijn er meerdere verhalen van weesjongeren in het nieuws geweest waarbij dat wel zo was.

Ruim de tijd?

Tansu (29) maakte het ook mee. Zij woonde vanaf haar zesde samen met haar zusje bij hun opa en oma. Met veel verdriet gooide Tansu in september 2021 bijna alle spullen van haar overleden opa en oma weg. Ze moest wel, want ze had van de woningcorporatie een brief gekregen dat ze uit de huurwoning moest die op naam van haar opa en oma stond. Hoewel de woningcorporatie in een reactie laat weten dat ze voor Tansu's uithuiszetting ruim de tijd heeft genomen om met Tansu naar een oplossing te zoeken, is er volgens Tansu niet over een alternatieve woonplek gesproken. Tansu: "In 2007 verongelukte mijn oma. Elf jaar later overleed mijn opa na een lang ziekbed. Het was ontzettend heftig. Mijn opa en oma waren alles voor me. Ze zorgden al jaren voor mijn zusje en mij omdat onze ouders ons in de steek hadden gelaten. Toen mijn opa ziek werd, draaiden de rollen om. Mijn zusje en ik zorgden voor hem en ik betaalde ook netjes elke maand de huur. In 2017 vroeg ik daarom een huisvestingsvergunning aan – dit is in sommige gemeentes vereist om in een huurwoning te kunnen wonen – maar de gemeente wees die af. Waarom weet ik nog steeds niet. Van jongs af aan stond ik al op het adres ingeschreven."

Geen medehuurder

"Een jaar na de afwijzing overleed mijn opa. In de tussentijd ging mijn zusje samenwonen met haar vriend en bleef ik alleen achter in ons huis. Hoewel ik geen woonvergunning had, ging ik ervan uit >

DE HUIDIGE REGELS

Stel, je woont al heel lang bij je alleenstaande moeder en zij wordt ernstig ziek. Je weet dat ze niet lang meer heeft en maakt je zorgen over het huurhuis waar jullie samen in wonen: mag je daar na haar overlijden wel blijven wonen? Volgens de Woonbond wel, mits je kunt aantonen dat je officieel medehuurder bent. Is dat nog niet zo? Dien dan zo snel mogelijk een schriftelijk verzoek voor medehuurschap in bij de woningcorporatie. De verhuurder heeft vervolgens 3 maanden de tijd om op je verzoek te reageren. Wordt het afgewezen? Dan kun je naar de rechter stappen. Die kan het verzoek alsnog goedkeuren, op voorwaarde dat je minstens 2 jaar in de woning woont en in staat bent om de huur te betalen. Let op: in sommige gemeentes is ook een huisvestingsvergunning vereist. Meer info: Woonbond.nl

DE CIJFERS

- In 2019 werden 201 jongvolwassenen (16 tot en met 30 jaar) volledig wees.
 - Ze woonden op dat moment nog in hun ouderlijk huis.
 - De meeste weesjongeren in 2019 werkten of studeerden.
 - De meeste ouderlijke huizen betroffen in 2019 sociale huurwoningen en koopwoningen. (Bron: CBS)
-

dat alles goed geregeld was. Ik hoorde immers niks meer van de woningcorporatie. Totdat ze in 2019 per brief lieten weten dat ik mijn huis uit moest. Volgens de corporatie was het te groot voor mij alleen en ik was geen medehuurder. Via een rechtszaak ging ik in beroep, maar helaas stelde de rechter de woningcorporatie in september 2021 in het gelijk: ik moest de woning binnen een maand verlaten. Een alternatieve woonruimte werd niet aangeboden. Ook niet toen ik zei dat ik niet wist waar ik naartoe moest. 'Ga maar naar de daklozen-opvang', zei een medewerkster van de woningcorporatie toen ik belde. Radeloos haalde ik eind september het huis dus leeg. Voor mijn belangrijkste spullen huurde ik een tijdelijke opslag. De rest, waaronder veel persoonlijke bezittingen van mijn opa en oma, moest ik jammer genoeg weggoien. Nadat ik de sleutel had ingeleverd, was ik opeens dakloos. Gelukkig kon ik de eerste dagen bij een vriendin slapen. Wanhopig deed ik onder-tussen op televisie mijn verhaal. Plotseling kreeg ik toen het bericht dat de woningcorporatie mij wél een andere woning kon aanbieden. Na veel gedoe woon ik nu dus inmiddels in een ander huis. Gelukkig mag ik er voor onbepaalde tijd blijven, maar ik vind het heel jammer hoe het allemaal gegaan is. Ik heb enorm veel stress gehad. Had dat echt niet kunnen worden voorkomen?"

Overgeleverd

Omdat weesjongeren officieel nog geen woonrechten hebben – tot voor kort gold de regel dat een weesjongere binnen twee maanden na het overlijden van de ouder(s) het ouderlijk huurhuis moest

verlaten – is er veel over dit onderwerp te doen geweest. **VVD-kamerlid Daniel Koerhuis** maakt zich al jaren hard voor een betere wettelijke regeling. Zo vroeg hij in november 2020 om een commissie die de situatie rondom uithuisplaatsing van weesjongeren zou onderzoeken én met een oplossing zou komen. Koerhuis: "Een expertgroep, die voornamelijk bestond uit de woonbond en woningcorporaties, oordeelde dat woningcorporaties meer ruimte voor maatwerk en een gedragscode moesten krijgen, zodat ze elke situatie apart konden beoordelen."

Koerhuis vertelt dat voormalig minister Ollongren van Binnenlandse Zaken dit advies in december 2021 overnam. Ze zei dat er een nieuwe wettelijke regeling en gedragscode zouden komen, waardoor woningcorporaties de ruimte krijgen om weesjongeren een nieuw huurcontract van maximaal twee jaar voor hun ouderlijk huis aan te bieden. Ook krijgen de corporaties met deze gedragscode het advies om na de huurperiode te bemiddelen bij het vinden van een andere woning. Koerhuis: "Maar wat zegt dat over de rechten van de weesjongeren? Inderdaad, helemaal niks, want woningcorporaties kunnen zo alsnog een weesjongere na twee maanden het huis uitzetten. En al zou iemand echt twee jaar in het ouderlijk huis mogen blijven wonen, dan is dat naar mijn mening nog veel te kort. Deze jonge mensen hebben na het overlijden van hun ouder(s) al van alles aan hun hoofd. Ze hebben echt meer tijd nodig om hun leven weer op de rit te krijgen. Een gedragscode klinkt dus leuk,

maar het verandert vrij weinig. Sterker nog, eigenlijk maakt de aankondiging van de nieuwe wet en de gedragscode het probleem erger, want de weesjongeren zijn nu helemaal overgeleverd aan de beslissingen van woningcorporaties. Samen met Tweede Kamerleden Pieter Grinwis (CU) en Caroline van der Plas (BBB) heb ik daarom een wetsvoorstel ingediend. Hiermee pleiten we onder andere voor het recht van weesjongeren om tot en met hun 27ste in het ouderlijk huis te kunnen blijven. Het voorstel ligt nu bij de Raad van State en we hebben goede hoop dat zij het adviseert. Dat zou pas echt een positieve verandering voor de weesjongeren zijn."

Psychische gevolgen

Ook **Jozanneke van den Bosch van WeesWijzer** pleit voor het wetsvoorstel van VVD-Kamerlid Daniel Koerhuis. Via haar platform komt ze als belangenbehartiger op voor alle weesjongeren die na het overlijden van hun ouder(s) op straat komen te staan. Van den Bosch: "Via WeesWijzer krijg ik regelmatig hartverscheurende verhalen binnen, zoals die van Tansu en Annica. WeesWijzer wil deze jongeren altijd helpen met goede informatie, want ik vind het echt onmenselijk als je na je ouders ook nog je huis verliest.

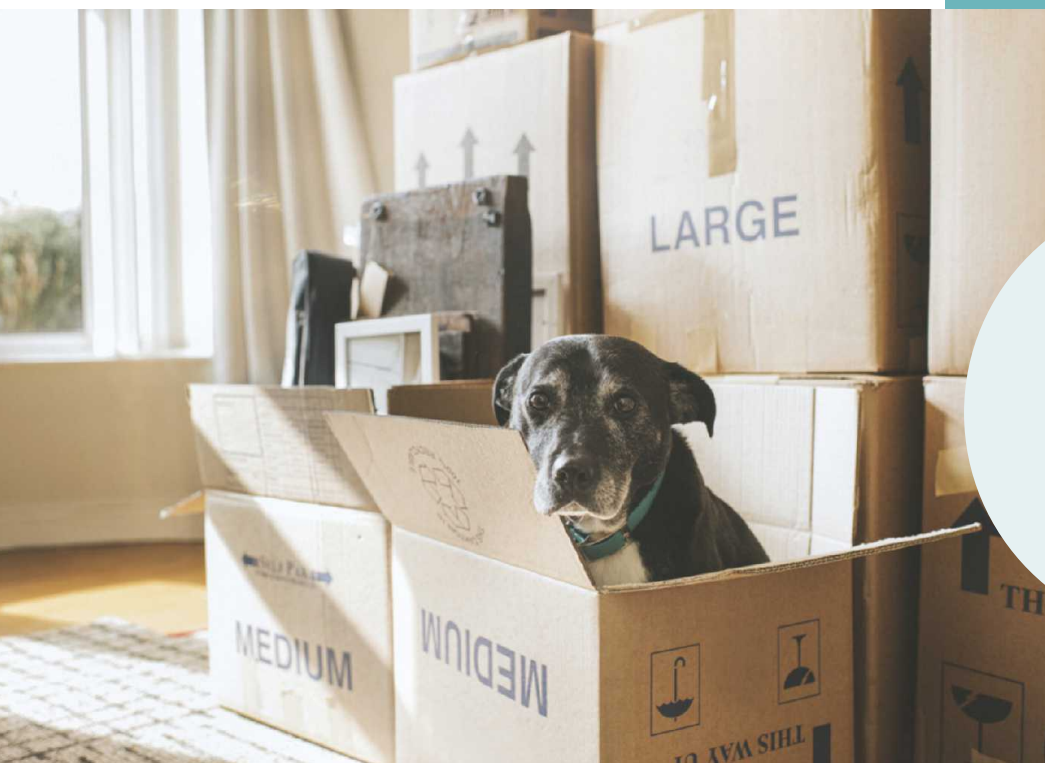
Wat veel mensen niet beseffen, is dat er bij de uitgezette weesjongeren vaak sprake is van gestapeld trauma. Ze verliezen niet alleen hun ouders, maar ook hun huis. Daarnaast moeten ze zich ontdoen van de meeste spullen van hun ouders, omdat ze niet genoeg ruimte hebben om alles te bewaren. Dit kan bij weesjongeren zo veel langdurige stress opleveren dat ze mentaal een grote dreun krijgen, waardoor ze hun eigenwaarde verliezen, PTSS ontwikkelen en/of een chronische angststoornis."

Bespottelijk

"De aangekondigde mogelijkheid om weesjongeren na het overlijden van de ouder(s) maximaal twee jaar in hun eigen huis te laten wonen, vind ik bespottelijk. Net als VVD-Kamerlid Koerhuis vind ik dat veel te kort. Ook omdat het gaat om een gedragscode, het is geen wet. Dus hoeven corporaties geen verantwoording af te leggen. Ze kunnen dan zozegd maatwerk aanbieden, maar uit de praktijk blijkt

KIJKTIP

Documentairemaakster Pippi Dijkstra volgt voor haar documentaire *Niemand's nummer 1* drie jonge nabestaanden in hun leven zonder hun (groot)ouders. Ook problemen wat betreft hun woon-situatie worden belicht. Meer weten? Ga naar [Niemandnummer1.nl](https://www.niemandnummer1.nl)



'HET IS ECHT ONMENSELIJK ALS JE NA JE OUDERS OOK NOG JE HUIS VERLIEST'

Moet er een gedragscode komen voor woningcorporaties?

TEGEN

KAMERLID DANIEL KOERHUIS:
'EEN GEDRAGSCODE KLINKT LEUK, MAAR HET VERANDERT VRIJ WEINIG'

VOOR

AEDES-BESTUURLID HESTER VAN BUREN:
'WE VINDEN HET VOOR DE WEESJONGEREN VRESELIJK, DUS HIERMEE KUNNEN WE ZE BETER HELPEN'

dat ze dat vaak niet doen. En niemand die ze controleert.

Het recente verhaal van weesjongere **Marchiano (22)** bevestigt dat. Zijn moeder overleed op 9 juni 2021 en de woningcorporatie zei al snel niks voor hem te kunnen doen. Hij moest zijn huis uit, maar ondertussen kon hij met geen mogelijkheid een andere woning vinden. Na inmenging van WeesWijzer had de woningcorporatie in januari dit jaar opeens wel begrip voor zijn situatie. Marchiano mocht in zijn

ouderlijk huis blijven wonen, tot er een andere woning voor hem was. Fijn natuurlijk, maar dit hele gedoe heeft hem veel onnodige stress opgeleverd. Ik ben het dus volledig met Koerhuis eens dat er een leeftijdsgrens tot en met 27 jaar moet komen. De meeste weesjongeren die ik heb gesproken, willen nog niet eens tot zolang in hun ouderlijk huis blijven wonen. Maar dan kunnen ze wel in alle rust hun leven opnieuw vormgeven."

Blij met de code

Aedes-bestuurslid Hester van Buren erkent dat het verlies van een of beide ouders vaak enorme impact heeft, helemaal voor een jongvolwassene. Ze wil echter benadrukken dat woningcorporaties niet zo hard zijn als ze nu vaak worden neergezet. Van Buren: "Het hebben en houden van een veilig dak boven je hoofd is belangrijk, ook voor ons als woningcorporaties. We vinden het voor de weesjongeren vreselijk als ze na het overlijden van hun ouders ook nog moeten verhuizen, maar ook wij zijn helaas aan regels gebonden. Vanuit de huidige wet moeten wij bijvoorbeeld binnen twee weken na een overlijden de nabestaanden op de hoogte stellen van wat er daarna met de woning gaat gebeuren. Heel goed dus dat er eindelijk een wet gaat komen die regelt wat corporaties nu zónder wettelijke grondslag al regelen.

Omdat de woningnood zo hoog is, kan het voorkomen dat een woning na het overlijden van de ouder(s) voor de weesjongere te groot blijkt te zijn, en vaak ook te duur. Dan is doorstroming naar een kleiner huis noodzakelijk. Weesjongeren op straat zetten doen we nooit. We bieden altijd alternatieve woonruimte aan. Waar het bij sommige situaties misgaat, weet ik niet. Ik ben in elk geval blij dat het dan alsnog wordt opgelost.

Om dit soort dingen in de toekomst te voorkomen, zijn wij ook blij met de gedragscode die wij nu al hanteren. Zo kunnen we nog meer kijken naar de behoeften van de weesjongeren. Wat hebben zij nodig om verder te kunnen? En hoe kan de woningcorporatie ze daarin ondersteunen? Maximaal twee jaar in het ouderlijk huis blijven lijkt ons voldoende om daarna je leven weer op te pakken. Soms op een andere plek, in een andere goed passende woning. Ik wil echt niemand voor het hoofd stoten, maar met de huidige woningnood zijn er nog een heleboel anderen die ook hard op zoek zijn naar een betaalbare huurwoning en we proberen iedereen zo goed mogelijk te helpen daarmee." ♥

MEER INFO

Op de site van WeesWijzer geeft Jojanneke van den Bosch tips over wat je zelf kunt doen als je als weesjongere het ouderlijk huis dreigt te verliezen. [Weeswijzer.org](https://www.weeswijzer.org)